

Reg. No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BCMSKLN 401

IV Semester B.Com. Degree Examination, July/August 2023
(NEP 2020) (2022 – 23 Batch Onwards)

SAMSKRITAM

Sanskrit Language (AECC)

Time : 2 Hours

Max. Marks : 60

सूचना : 1) संस्कृतभाषया, कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया वा उत्तराणि लिखत ।

2) प्रश्नसंख्या VI, VII, VIII तथा IX एतेषां उत्तराणि संस्कृतभाषया एव लेखनीयानि ।

I. द्वौ अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

(2×5=10)

1) तृप्तोऽग्निर्हविषामरोत्तममुखं ।

तृप्ता द्विजेन्द्रा धनै

स्तृप्ताः पक्षिगणाश्च गोगणयुतास्ते

ते नराः सर्वशः ।

हृष्टं सम्प्रति सर्वतो जगदिदं

गर्जन्नृपे सद्गुणै

रेवं लोकमुदारुरोह सकलं

देवालयां तद्गुणैः ॥

2) अहं हि मात्रा जनितो भवान् स्वयं

ममायुधं वृतिरपहवस्तव ।

द्विजो भवान् क्षत्रियवंशजा वयं

गुरुर्भवान् शिष्यमहतरा वयम् ॥

3) धनुरूपनय शीघ्रं कल्प्यतां स्यन्दनो मे

मम गतिमनुयातु च्छन्दतो यस्य भक्तिः ।

रणशिरसि गवार्थे नास्ति मोधः प्रयत्नो

निधनमपि यशः स्यान्मोक्षयित्वा तु धर्मः ॥

- 4) मम हि पितृभिरस्य प्रस्तुतो ज्ञातिभेद-
स्यदिह मम च दोषो वक्तृभिः पातनीयः
अथ च मम स पुत्रः पाण्डवानांतु पश्चात्
सति च कुलविरोधे नापराध्यन्ति बालाः ।

II. चत्वारि वाक्यानि सप्रसङ्गं विवृणुत ।

(4×3=12)

- 1) नृपे दीक्षां प्राप्ते जगदपि समं दीक्षितमिव ।
- 2) राज्ञादेयं चापमात्रं सुतेभ्यः ।
- 3) धर्माधिकारवचनेषु शमीभवन्ति ।
- 4) सत्या प्रतिज्ञा हि सदा कुरूणाम् ।
- 5) बलाधिकेनापि न चास्मि पीडितः ।
- 6) दुर्बलैः गृह्यते धनुः ।
- 7) यूथे प्रयाते कलभो गृहीतः ।

III. एकं प्रबन्धरूपेण कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा उत्तरयत ।

(1×7=7)

- 1) संस्कृतरूपकाणाम् उत्पत्ति-विचारान् विशदयत ।
- 2) महाकवेः भासस्यदेश-काल-कृतिविषयं अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

IV. एकं प्रबन्धरूपेण संस्कृतभाषया, कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया वा उत्तरयत ।

(1×7=7)

- 1) पञ्चरात्रम् रूपके दुर्योधनपात्रं विवृणुत ।
- 2) पञ्चरात्रम् रूपके भीमपात्रं विमृशत ।
- 3) पञ्चरात्रम् रूपके अर्जुनस्य पात्रं चित्रयत ।

V. द्वौ प्रश्नौ कर्णाटकभाषया, आंग्लभाषया, संस्कृतभाषया वा टिप्पणीं लिखत ।

(2×4=8)

- 1) शकुनेः कुटिलस्वभावः ।
- 2) कर्णस्य गुणाः ।
- 3) राजकुमारः उत्तरः ।
- 4) भीष्मस्य बुद्धिकौशलम् ।

VI. एकं संस्कृतेन टिप्पणीं लिखत ।

(1×4=4)

- 1) नान्दी ।
- 2) सूत्रधारः ।
- 3) स्थापना ।

VII. एकं अलङ्कारं सलक्षणं सोदाहरणं विवृणुत ।

(1×4=4)

- 1) उपमा ।
- 2) रूपकम् ।
- 3) अनुप्रासः ।

VIII. एकं वृत्तं सलक्षणं सोदाहरणं विवृणुत ।

(1×4=4)

- 1) अनुष्टुप् ।
- 2) वसन्ततिलका ।
- 3) मन्दाक्रान्ता ।

IX. संस्कृतेन वाक्यचतुष्टयं पूरयत ।

(1×4=4)

- 1) दशरूपकस्य कर्ता _____ ।
(विश्वनाथः, धनञ्जयः, भासः)
  - 2) मत्स्यदेशाधिपतिः _____ ।
(शल्यः, द्रोणः, विराटः)
  - 3) अङ्गेश्वरः _____ ।
(कर्णः, दुर्योधनः, भीमः)
  - 4) भासकृतीनां संशोधनं _____ कृतम् ।
(कन्याकुमार्या, तिरुवनन्तपुरे, उज्जयिन्यां)
  - 5) सौभद्रः _____ ।
(अर्जुनः, कृष्णः, अभिमन्युः)
  - 6) मित्रमुखः शत्रुः _____ ।
(कीचकः, शकुनिः, दुर्योधनः)
-